

Myrmedobia distinguenda weer in Nederland waargenomen (Heteroptera: Microphysidae)

Berend Aukema

AUKEMA, B., 1990. *MYRMEDOBIA DISTINGUENDA* REDISCOVERED IN THE NETHERLANDS (HETEROPTERA: MICROPHYSIDAE). – *ENT. BER., AMST.* 50 (11): 157-158.

Abstract: *Myrmedobia distinguenda* Reuter is recorded for the fourth time from The Netherlands after not having been found since 1913. Notes on the biology and the distribution of the species are given.

Pomona 66, 6708 CC Wageningen.

Myrmedobia distinguenda Reuter was uit Nederland alleen bekend van een drietal oude vondsten in de provincie Gelderland: De Steeg, vi, E. Everts, een vrouwtje; Putten, viii, 1908, J. Th. Oudemans, een vrouwtje in een „bierpot” en Leuvenum, 9.vi.1913, D. MacGillavry, een vrouwtje uit een houtstapel geklopt (Fokker, 1899; MacGillavry, 1912; Reclaire, 1932; Aukema, 1989) Het eerste exemplaar bevindt zich in de collectie van het Nationaal Natuurhistorisch Museum, Leiden, en de beide andere in de collectie van het Zoölogisch Museum, Amsterdam.

Tijdens de zomervergadering van de Nederlandse Entomologische Vereniging te Buurse (Overijssel) klopte de auteur op 9.vi.1990 op het Buurserzand een pas verveld mannetje en enige larven van een *Myrmedobia* van jeneverbessen (*Juniperus communis* L.), die tot *distinguenda* bleken te behoren. Uit meegenomen larven ontwikkelden zich na enige dagen twee mannetjes en twee vrouwtjes.

Een tweede bezoek aan de vindplaats op 4.vii.1990 resulteerde in de vangst van niet minder dan 24 vrouwtjes van *distinguenda*, drie mannetjes en 30 vrouwtjes van *Myrmedobia coleoptrata* (Fallén) en twee vrouwtjes van de eveneens tot de Microphysidae behorende *Loricula bipunctata* (Perris). De betreffende jeneverbessen leiden een kwijnend bestaan (veel afstervende takken) in de schaduw van grove den (*Pinus sylvestris* L.) en berk (*Betula* sp.). De wantsen werden uitsluitend geklopt van met korstmossen bedekte, vochtige takken

en stammen, waarop veel kleine collembolen en psocopteren aanwezig waren. Op zon-geëxposeerde takken en stammen werden daarentegen geen wantsen aangetroffen.

Myrmedobia-soorten behoren tot de kleinste wantsen, die bij ons voorkomen. De 1,7-2,4 mm lange mannetjes zijn macropteer en de 1,1-1,8 mm lange vrouwtjes zijn micropteer (*exilis* (Fallén) en *distinguenda*) of submacropteer met dekschildvormige hemelytra zonder cuneus en membraan (*coleoptrata*). Mannetjes komen slechts voor gedurende een korte periode (enkele weken), waarin zij veel vliegen. De vrouwtjes leven aanzienlijk langer (enkele maanden), maar zijn door hun verborgen leefwijze moeilijker te vinden.

Goede determinatietabellen voor *Myrmedobia* zijn te vinden in Wagner (1967) en Péricart (1972).

Myrmedobia distinguenda is uitgesproken arboricool en heeft een duidelijke voorkeur voor lage, op de grond hangende en met korstmossen bedekte takken van koniferen (*Abies*, *Pinus*, *Picea* en *Larix*) en jeneverbessen. Vrouwtjes worden van juni tot augustus gevonden. De eieren overwinteren en de larven zouden zich vooral ontwikkelen in de strooisellaag onder de betreffende bomen (Péricart, 1972; Southwood & Leston, 1959).

Het verspreidingsgebied van *distinguenda* is door verwisseling met *M. exilis* nog onvolledig bekend (Péricart, 1972). De soort staat te boek als boreo-montaan en is tot dusverre bekend uit Finland, Zweden, Schotland, Zuid-

Engeland, Nederland (niet van Putten, Zuid-Holland, zoals abusievelijk door Péricart vermeld wordt!), Duitsland, Frankrijk (Vogezes, Jura, Alpen en Pyreneeën), Noord-Italië, Oostenrijk, Polen, Tsjechoslowakije, Roemenië, Bulgarije en de Krim (Josifov, 1986; Péricart, 1972; Woodroffe, 1967).

Nader onderzoek in geschikte biotopen zal moeten uitwijzen of *Myrmedobia distinguenda* werkelijk zo zeldzaam is als de weinige vondsten suggereren. Door de geringe grootte, de korte levensduur van de mannetjes en de verborgen levenswijze van de vrouwtjes is zij in elk geval makkelijk over het hoofd te zien.

Dankwoord

De auteur dankt J. Péricart, Montereau, Frankrijk, voor de bevestiging van de determinatie van *M. distinguenda* (vrouwtjes van Putten en Leuvenum) en voor het beschikbaar stellen van Frans referentiemateriaal, en J. P. Duffels (Zoölogisch Museum, Amsterdam) en J. van Tol (Nationaal Natuurhistorisch Museum, Leiden) voor inzage van de door hen beheerde collecties. De Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten verleende vergunning tot het verrichten van veldwerk in het Buurserzand.

Literatuur

- AUKEMA, B., 1989. Annotated checklist of Hemiptera Heteroptera of The Netherlands. - *Tijdschr. Ent.* 132: 1-104.
- FOKKER, A. J. F., 1899. Catalogus der in Nederland voorkomende Hemiptera. 6. - *Tijdschr. Ent.* 42: 34-36.
- JOSIFOV, M., 1986. Verzeichnis der von der Balkanhalbinsel bekannten Heteropterenarten (Insecta, Heteroptera). - *Faun. Abh. Mus. Tierk., Dresden* 14: 61-93.
- MACGILLAVRY, D., 1912. Verslag van de vijf-en-veertigste wintervergadering van de Nederlandsche Entomologische Vereeniging. - *Tijdschr. Ent.* 55: i-xxxvi.
- PÉRICART, J., 1972. Hémiptères. Anthocoridae, Cimicidae et Microphysidae de l'Ouest Paléarctique. - *Faune Europe Bassin médit.* 7: 1-402.
- RECLAIRE, A., 1932. Naamlijst der in Nederland en het omliggend gebied waargenomen wantsen (hemiptera-heteroptera). - *Tijdschr. Ent.* 75: 59-258.
- SOUTHWOOD, T. R. E. & D. LESTON, 1959. *Land and water bugs of the British Isles: i-xi*, 1-436. Warne, London.
- WAGNER, E., 1967. Wanzen oder Heteropteren. II. Cimicomorpha. - *Tierw. Dtl.* 55: i-iv, 1-179.
- WOODROFFE, G. E., 1967. Further notes on some Hemiptera-Heteroptera from the Aviemore district, Inverness-shire. - *Entomologist's mon. Mag.* 103: 220.

Geaccepteerd 24.vii.1990.